

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-48/20-E

Název	Základní škola Pardubice, Štefánikova 448
Sídlo	Štefánikova 448, 530 02 Pardubice
E-mail	kancelar@zsstefanikova-pce.cz
IČ	48161047
Identifikátor	600096556
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Renata Janecká
Zřizovatel	statutární město Pardubice
Místo inspekční činnosti	Štefánikova 448, 530 02 Pardubice
Termín inspekční činnosti	3. až 6. 2. 2020

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Pardubice, Štefánikova 448 (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny.

V základní škole se ve 23 třídách aktuálně vzdělávalo 578 žáků (naplněnost 78 %). Podpůrná opatření druhého a třetího stupně byla v době inspekční činnosti doporučena 49 žákům na základě zjištěných speciálních vzdělávacích potřeb. Školské poradenské zařízení doporučilo 20 žákům podporu vzdělávání formou individuálního vzdělávacího plánu. Ve škole plní povinnou školní docházku celkem 53 žáků-cizinců.

Od šestého ročníku si žáci mohou volit rozšířenou výuku informatiky zaměřenou na počítačovou grafiku nebo rozšířenou jazykovou výuku. V jazykových skupinách si volí mezi německým a ruským jazykem.

Do šesti oddělení školní družiny je ve školním roce 2019/2020 přihlášeno 175 žáků, kapacita je zcela využita. Školní jídelna zabezpečuje stravování žáků a zaměstnanců školy a Obchodní akademie Pardubice.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy vytyčila reálnou koncepci a strategii rozvoje školy, která je postupnými kroky naplňována. Delegovala část povinností a kompetencí na dvě zástupkyně, společně tvoří kvalitně kooperující tým. Vedením je zajišťována kontrolní činnost zaměřená zejména na sledování a hodnocení úrovně vzdělávacího procesu. Příležitostí k dalšímu rozvoji je důslednější přijímání účinných opatření vyplývajících ze závěrů hospitační činnosti, které účelně podpoří analýzu hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Vnitřní i vnější informační systém slouží k průběžnému přenosu informací. Prostřednictvím vydaných řádů a dalších interních směrnic jsou nastavena účinná pravidla pro organizování činnosti školy.

Personální obsazení umožňuje efektivní naplňování cílů školních vzdělávacích programů, což vytváří vhodné podmínky k zajištění vzdělávání. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je plánované, vychází z potřeb školy i témat, která pedagogové aktuálně řeší (např. metody výuky, inkluze, pedagogická práce s žáky-cizinci). Zkvalitňování vzdělávacího procesu se na základě nově získaných znalostí a dovedností daří u většiny pedagogů přenášet do praxe.

Na velmi dobré úrovni jsou prostorové a materiální podmínky vzdělávání i zájmové činnosti, o jejichž zlepšování ředitelka průběžně v součinnosti se zřizovatelem úspěšně usiluje, a to za významného přispění dalších finančních zdrojů (rozvojové programy MŠMT, dotace Evropské unie, účelové příspěvky zřizovatele a další). Podmínky pro vzdělávání a integraci žáků-cizinců podporuje také dotace Ministerstva vnitra. Od poslední inspekční činnosti v roce 2014 prošla školní budova vnější rekonstrukcí (střecha, fasáda). V interiéru školy byla v několika třídách zabudována klimatizace, nově vybavena část kabinetů, vzdělávací proces obohatily nové počítače, interaktivní tabule a učební pomůcky. Prostředí školy působí esteticky a výchovně, přispívá k tomu i výzdoba, na které se podílejí žáci.

Školní poradenské pracoviště zajišťuje oblast výchovného a kariérového poradenství, prevence rizikového chování žáků, poskytuje poradenské, konzultační i metodické pro žáky, zákonné zástupce a pedagogy. K minimalizaci výskytu rizikového chování žáků a k vytváření příznivého klimatu ve škole napomáhá vzájemná a efektivní spolupráce vedení školy, třídních učitelů a školního poradenského pracoviště včetně školní psycholožky. Kládný důraz je kladen na komunikaci se zákonnými zástupci a na realizaci úspěšných podpůrných aktivit (např. sociometrická šetření klimatu, pestrá nabídka sportovních a volnočasových aktivit). V nezbytných případech jsou projevy rizikového chování zpravidla úspěšně řešeny ve spolupráci s oddělením sociálně-právní ochrany dítěte, s Policií ČR, se středisky výchovné péče, s krizovými centry a dalšími institucemi.

Podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je průběžně prováděna prostřednictvím přímého působení asistentek pedagoga ve vzdělávacím procesu, pedagogickou intervencí a speciálně pedagogickou péčí. Školní psycholožka intenzivně řeší zejména prospěchové, výchovné i osobní obtíže žáků a poskytuje třídním učitelům zpětnou vazbu pro další využití. Projevy rizikového chování škola eliminuje účelovým šetřením a cíleným programem v daném kolektivu, často spojeným se sebereflexí žáků. Daří se úspěšně zapojovat žáky-cizince do prostředí české školy. Škola vynakládá velké úsilí v rámci uskutečňovaného kurzu českého jazyka, kam tito žáci docházejí. Dále pro tyto žáky sestavuje plány pedagogické podpory a intenzivně jsou doučováni v rámci možností tak, aby se postupně začlenili do česky mluvícího prostředí a byli v rámci svých možností úspěšní ve vzdělávacím procesu. Přínosnou roli hraje spolupráce s neziskovou organizací *Most Pro, o.p.s.* a s *Centrem na podporu integrace cizinců* v Pardubicích.

Témata prevence rizikového chování a bezpečnosti a ochrany zdraví žáků tvoří přirozenou součást vzdělávacího procesu. Bohatá zájmová činnost přispívá k průběžné primární prevenci rizikového chování. Fungující žákovský parlament svými návrhy podporuje příznivé klima ve třídách, s vedením školy konzultuje a připravuje plánované akce, podílí se na chodu školy. Škola přiměřenou formou poučuje žáky o bezpečnosti a ochraně zdraví při běžné činnosti i při akcích mimo školu.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve většině hospitovaných hodin na prvním stupni převládala příjemná atmosféra, která podporovala učební proces a přispívala k pozitivním vztahům ve třídě. Výuka byla vedena s respektem vůči žákům a jejich vzdělávacím potřebám, prioritou bylo dodržování pravidel komunikace mezi vyučujícími a žáky. Učitelé často využívali k motivaci žáků pochvaly a povzbuzení, zpravidla volili vhodné metody a formy práce. Cíle výuky, stanovené s ohledem k výstupům ve školním vzdělávacím programu, převážně směřovaly k prohlubování vědomostí, dovedností, občas i postojů žáků, což mělo pozitivní vliv na jejich osobnostní a sociální rozvoj.

Hodiny byly většinou pestré, s množstvím různých aktivit, přiměřených věkové kategorii žáků. Pevládala frontální činnost občas kombinovaná se samostatnou prací, někdy i s aktivitami ve skupinách či dvojicích, jež podporovaly žákovskou spolupráci. Učitelé věnují přiměřený čas upevňování a rozvíjení znalostí a dovedností žáků, ve vhodných případech diskutují se žáky o jejich zkušenostech a postojích. Efektivitu osvojování nových poznatků zvyšovaly mezipředmětové vazby a názorné propojení s reálnými situacemi běžného života. Účinné z hlediska vizuální podpory bylo využívání učebních pomůcek, přičemž některé byly vlastní tvorbou vyučujících, ojediněle i žáků. Didaktická technika, jež by názornost a efektivitu výuky podpořila, byla do výuky zařazována v menší míře.

Přínosem pro žáky je výuka anglického jazyka již od prvního ročníku, která je zaměřena zejména na rozvoj komunikačních dovedností. Často zařazovaným prvkem byla hra a také vzájemná spolupráce žáků. Vedení výuky převážně v anglickém jazyce přispívalo k upevňování návyků na cizí jazyk v běžných životních situacích. V předmětech výchovného a praktického zaměření je zpravidla hlavním cílem výuky rozvoj kreativity žáků nebo tělesné zdatnosti a radosti z pohybu.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami zpravidla plnili stejné úkoly jako ostatní. V případě potřeby jim byla vyučujícími poskytována individuální pomoc, někdy aktivně pomáhala žákům s organizací vzdělávacích aktivit asistentka pedagoga. Diferenciace úkolů podporující nadané žáky byla uplatněna jen ojediněle.

Výsledky práce žáků učitelé většinou hodnotili krátkými, stručnými výroky, účinná zpětná vazba využitelná při dalším učení se objevovala v různé míře, což bylo dáno např. i jejich zkušeností. V nízkém počtu vyučovacích hodin byly zaznamenány prvky sebehodnocení.

Ve výuce na druhém stupni zpravidla vládla klidná pracovní atmosféra, komunikace mezi žáky a učiteli byla většinou založená na vzájemné důvěře a respektu. Sledované hodiny byly pedagogy připravené, avšak některé z nich byly spíše jednotvárné, čímž jen minimálně podporovaly aktivitu žáků. Pokud se v rámci stanovení vzdělávacího cíle jednotlivých hodin učitelé zaměřovali spíše na téma výuky. V závěru hodiny se pouze částečně dařilo vyhodnotit účelnost metod a forem práce. Výuka se někdy zaměřovala více na rozvoj vědomostí, méně na rozvoj dovedností. Většina hospitovaných hodin byla založená na frontálním způsobu práce a předávání hotových poznatků pedagogy, což nebylo z hlediska učení žáků příliš efektivní. Kooperativní nebo činnostní aktivity zpestřily vzdělávací proces pouze ojediněle, spolupráce ani vlastní objevování nových informací nebylo ve většině hodin posilováno. Naopak projektové vyučování zařazované do výuky literární výchovy poskytlo žákům prostor pro kooperativní činnost s prvky aktivního objevování nových poznatků. Hodiny cizích jazyků, které byly vedené ve vyučovaném jazyce, podporovaly rozvoj cizojazyčných komunikačních dovedností žáků. V předmětech výchovného a praktického zaměření byly vhodnými formami a metodami rozvíjeny technické dovednosti žáků i jejich umělecké cítění.

Zájem žáků příležitostně zvyšovalo motivační propojení probíraných témat se situacemi každodenního života, případně využití učebních pomůcek a doplňujících materiálů (mapy, pracovní listy apod.), a také didaktické techniky. V případě zařazování velkého množství pojmů v rychlejším tempu zůstalo méně prostoru pro opakování a využití aktivizačních prvků nebo problémových úloh. To občas žáky vedlo k pasivitě a pedagogy k řízení hodiny bez většího zapojení žáků např. do diskuse, která by cíleně podpořila rozvoj jejich postojů.

Všichni žáci plnili bez rozdílu stejné úkoly, diferencované zadávání úkolů pedagogové nezařazovali, což přetrvává od minulé inspekce. Pro žáka se speciálními vzdělávacími potřebami byla přínosem činnost asistentky pedagoga, jež v dané třídě vhodně pomáhala i žákovi s odlišným mateřským jazykem. Intenzivnější péče se žákům se speciálními vzdělávacími potřebami dostává prostřednictvím hodin pedagogické intervence na základě doporučení školského poradenského pracoviště.

Zpětná vazba vyučujících ve formě stručných výroků hodnotících okamžité výkony žáků byla pro další učení využitelná minimálně, funkční sebehodnocení zcela chybělo. V závěru hodin nebyl vytvořen časový prostor pro shrnutí učiva a celkové zhodnocení práce.

Činnost školní družiny je realizována podle Školního vzdělávacího programu školní družiny „Království malých“. Provozována je v souladu s potřebami zákonných zástupců v ranním i odpoledním čase. Zájmové aktivity navazují na působení školy, mnohé příležitostné akce jsou efektivně vzájemně provázány (např. Vánoční dílny). K činnostem jsou účelně využívány i další školní prostory (tělocvična, cvičná kuchyně, keramická dílna, školní hřiště) a vlastní hřiště školní družiny. Žáci podle své volby pestrout nabídku zájmových kroužků hojně využívají a dále rozvíjejí své záliby. Důraz je kladen zejména na pohybové aktivity, praktické dovednosti a kulturně-umělecké zaměření kroužků. Vychovatelky svým vstřícným přístupem a partnerskou komunikací se žáky upevňují prosociální vztahy, pro zájmové vzdělávání vytvářejí přátelskou a partnerskou atmosféru.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Úroveň získaných vědomostí a dovedností žáků v jednotlivých předmětech učitelé průběžně zjišťují obvyklými diagnostickými nástroji (pedagogické pozorování, rozhovor, zadávání úkolů atd.) a ověřují zpravidla ústním či písemným zkoušením. Získané informace (aktivita, plnění úkolů atd.) si vyjma klasifikace zaznamenávají v menší míře, sledování individuálního pokroku žáků zatím systematicky nastavené není. V některých třídách prvního stupně si žáci zakládají své portfolio, cíleně s ním však zatím nepracují.

Celkové i individuální výsledky vzdělávání jsou vyhodnocovány pravidelně za každé čtvrtletí školního roku při jednání pedagogické rady. V celkovém hodnocení žáků na vysvědčení si škola od minulé inspekční činnosti udržela stejnou úroveň. Na konci školního roku 2018/2019 bylo na prvním stupni 74 % žáků prospívajících s vyznamenáním, na druhém stupni 30 %. Neprospělo 12 žáků, negativním zjištěním byla skutečnost, že dva z nich byli žáci 1. ročníku, což může významně ovlivnit jejich další vzdělávací dráhu. Z rozboru prospěchu je zřejmé, že se v některých předmětech a třídách na druhém stupni objevuje větší počet žáků (včetně žáků-cizinců a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami) ohrožených školním neúspěchem. Jednou z příčin může být styl vedení výuky, kdy prvky aktivního učení jsou zařazovány ojediněle, chybí diferenciací úkolů a účelná formativní zpětná vazba. Klasifikace žáků v pololetí aktuálního školního roku v českém jazyce a v matematice v některých třídách vykazovala vyšší podíl méně úspěšných žáků. Daný stav ukazuje na náročnost části pedagogů, která však nebyla vyvážena diferenciací a individualizací výuky, což by úspěšnost žáků podpořilo. Nabídka doučovacíh aktivit a případná možnost opravit si známku jsou pro odvrácení školní neúspěšnosti žáků málo účinnou podporou. Pozitivní bilance hodnocení chování (snížený stupeň méně než 2 % žáků) ukazuje dobrou účinnost preventivních aktivit školy.

Výraznou součástí života školy na podporu všestranného rozvoje žáků je projektová činnost. Škola pořádá vlastní projekty („Velcí malým“, „Praotec Čech by byl hrdý“ a další) a rovněž se zapojuje do vyhlašovaných projektů (např. „Všichni máme šanci“, „Učíme se pro život“, „Krokus“).

Cennou informací o kvalitě poskytovaného vzdělávání každoročně přináší účast žáků v mnoha soutěžích. V posledním období žáci školu výborně reprezentovali zejména svými vědomostmi a dovednostmi z oblasti cizích jazyků, chemie nebo šachů. Úspěchů dosahují i v různých sportovních soutěžích. Významnou součástí života školy je také její prezentace na veřejnosti, žáci se zapojují do charitativních akcí (Ježíškova vnučata, Stonožka atd.), ekologických aktivit a připravují programy, které obohacují místní kulturní dění, vytvářejí pocit sounáležitosti se školou a prohlubují partnerské vztahy se zákonnými zástupci (např. vánoční a velikonoční dílny). Úzká spolupráce je navázána se dvěma nedalekými mateřskými školami, které se zúčastňují akcí školy. Škola spolupracuje s Východočeským divadlem Pardubice, s Krajskou knihovnou Pardubice a dalšími institucemi. Pořádané aktivity jsou účinným prostředkem v rozvoji kladných postojů k životnímu prostředí, kulturním hodnotám, sportu a spolupráci s místními a partnerskými organizacemi. Aktivní účastí na životě města dochází k přirozenému rozvoji zejména komunikačních a sociálních kompetencí žáků a jejich celkovému všestrannému rozvoji.

Závěry

Vývoj školy

- zvýšení počtu žáků-cizinců
- zkvalitnění materiálních podmínek školy

Silné stránky

- začleňování žáků-cizinců do prostředí české školy
- pestrá nabídka zájmových, poznávacích i soutěžních aktivit pro žáky, přispívající k jejich všestrannému rozvoji ve vzdělávání včetně výrazné projektové činnosti

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- málo účinný kontrolní systém v oblasti vzdělávacího procesu a v oblasti hodnocení výsledků vzdělávání v některých předmětech
- na druhém stupni nižší míra využívání vhodných výukových strategií podporujících diferenciaci a individualizaci výuky, zařazování sebehodnocení žáků

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- zdokonalit kontrolní systém, přijímat konkrétní opatření ke zvyšování úrovně vzdělávání zejména na druhém stupni
- systematicky sledovat školní neúspěch žáků a přijímat účinná opatření
- zaměřit další vzdělávání pedagogických pracovníků na efektivní výukové postupy ve vzdělávacím procesu žáků druhého stupně

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina ze dne 30. 9. 2014 včetně dodatku
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 3. 2. 2020
3. Koncepce rozvoje a řízení školy ze dne 20. 8. 2018
4. Záznamy z kontrolní činnosti, školní roky 2018/2019, 2019/2020
5. Zápisy z pedagogických rad a porad, školní rok 2019/2020
6. Rozvrh hodin, školní rok 2019/2020
7. Školní matrika, školní rok 2019/2020
8. Roční plán činnosti, měsíční plány, školní rok 2019/2020

9. Třídní knihy, školní rok 2019/2020
10. Přehledy výchovně vzdělávací práce, školní rok 2019/2020
11. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, verze 2013, včetně dodatků
12. Školní vzdělávací program školní družiny „Království malých“, platný od 1. 9. 2019
13. Školní řád s platností od 3. 9. 2018
14. Vnitřní řád školní družiny ze dne 1. 9. 2019
15. Plán školního poradenského pracoviště, školní rok 2019/2020
16. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, školní rok 2019/2020
17. Dokumentace výchovného poradenství, školní rok 2019/2020
18. Preventivní program školy, školní rok 2019/2020
19. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2018/2019

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Eva Škodová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Eva Škodová v. r.

Bc. Lenka Kalinová, kontrolní pracovnice

Bc. Lenka Kalinová v. r.

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka

Mgr. Mirka Machková v. r.

Mgr. Martin Valášek, školní inspektor

Mgr. Martin Valášek v. r.

V Pardubicích 24. 2. 2020

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Renata Janecká, ředitelka školy

Mgr. Renata Janecká v. r.

V Pardubicích 25. 2. 2020